

**Ziua de început de an a adulților și a studenților din Comunione e Liberazione
Mediolanum Forum, Assago (Milano), 29 septembrie 2018**

Introducere de Luigi Giussani la Exercițiile spirituale ale Centrului cultural C. Péguy
(Varigotti, 1 noiembrie 1968)
Sub îngrijirea lui Julián Carrón

**Viu este
un prezent!**

Viu este un prezent!

Ziua de început de an a adulților și a studenților din Comunione e Liberazione

Mediolanum Forum, Assago (Milano), 29 septembrie 2018

Julián Carrón

A reîncepe nu e ceva scontat, este un har, un semn inechivocabil al grijii lui Dumnezeu față de fiecare dintre noi. Ce efect, câtă recunoștință pentru că ne dăm seama că noi nu suntem abandonați în mâinile nimicului nostru! Dar acest har a fost primit de către fiecare dintre noi având în vedere însuși faptul că suntem aici acum. Atunci, să îi cerem Spiritului – care este punctul originar al acestei acțiuni – să ne deschidă larg întru totul, să deschidă eul nostru ca să primească acest har, și să Îi cerem ca acest har să nu fie zadarnic în noi.

Discendi Santo Spirito

Vă spun „Bun venit!” tuturor, celor prezenți și celor care sunt în legătură video cu noi.

În acest an punctăm cei cincizeci de ani care au trecut de la momentul anului '68, care a fost, așa cum știm cu toții, un moment de tranziție (Benedict al XVI-lea l-a definit ca o «ruptură» față de istoria noastră recentă), care, chiar dacă pornea de la exigențe corecte – de o mai mare autenticitate și libertate – a sfârșit prin a genera o criză în întreaga noastră societate.

Azi suntem în fața unui alt moment de tranziție foarte important, pe care papa Francisc îl desemnează ca «schimbare de epocă», ce este caracterizat de ceea ce am numit «prăbușire a evidențelor» (de câte ori nu ne-am repetat acest lucru în acești ani, și cu o conștiință tot mai mare!): ceea ce în urmă cu doar câteva decenii părea evident, în ceea ce privește bazele vieții personale și sociale, nu mai este evident pentru majoritatea contemporanilor noștri.

Consecința cea mai imediată este o confuzie majoră, pe care o resimțim cu toții. Așa cum mărturisește unul dintre cei mai importanți sociologi germani, Ulrich Beck, în ultima sa carte (publicată postum), în care spune literalmente: «Lumea e în afara punctelor cardinale. Mulți cred asta. Rătăcim fără țintă, confuzi, dezbătând pro sau contra unui lucru sau altul. Cu o propoziție majoritatea oamenilor sunt de acord, dincolo de toate antagonismele, și pe toate continentele: „Nu mai înțeleg lumea”» (*La metamorfosi del mondo [Metamorfoza lumii, n. tr.]*, Laterza, Bari 2017, p. XIII).

Așadar mulți se întreabă: de unde putem reîncepe? De unde s-o luăm de la capăt?

Tocmai de asta m-a impresionat mult când am ascultat o intervenție de-a lui don Giussani, pe care a avut-o în cadrul unei întâlniri cu nucleul adulților ce s-au agregat pe lângă Centrul cultural Péguy, care urma să devină mai apoi Comunione e Liberazione. Era în 1 noiembrie, 1968, la Varigotti. Era în culmea crizei care chiar în acel an lovise GS. Giussani intervine tocmai în toiul confuziei generale, și se întreabă: de unde să reîncepem? Ce anume poate susține cu adevărat viața într-un moment de confuzie atât de mare? Ce anume poate ține în fața loviturii timpului? Răspunsul lui se regăsește în cuvintele pe care urmează să le auzim acum.

Pentru că pe mine m-a mișcat când l-am ascultat, resimțindu-l profund pertinent cu situația de azi, am decis să vă dau ocazia să îl ascultați și voi. Dincolo de cuvinte, fiți atenți și la tonul și la modalitatea cu care don Giussani se adresează celor câțiva de la Centrul cultural Péguy care îl ascultă.

Mi s-a părut important ca și prietenii noștri din străinătate – care urmăresc această întâlnire în direct sau care o vor vedea ca înregistrare – să poată asculta intervenția lui don Giussani și nu doar să citească traducerea acesteia, ca să îi ajutăm să se identifice cu conținuturile asupra cărora vom lucra cu toții în luna octombrie.

Introducere de Luigi Giussani la Exercițiile spirituale ale Centrului cultural C. Péguy

(Varigotti, 1 noiembrie 1968)

Sub îngrijirea lui Julián Carrón

Luigi Giussani

Să stăm un moment în tăcere (gândindu-ne de ce am venit, chiar dacă nu am sesizat încă răspunsul) în fața lui Dumnezeu.

Scurt moment de tăcere

Cel puțin să sperăm că Dumnezeu ne va permite, la sfârșitul acestor zile, să fi înțeles în mod clar motivul pentru care am venit aici, în situația în care această claritate ar fi lipsit la început.

Eu nu m-am simțit niciodată atât de stânjenit și nu m-am simțit niciodată atât de timorat să vorbesc din acest loc, ca acum, de această dată, după cincisprezece ani, pentru că de această dată e ca și cum ar fi cel din urmă rod, ca și nivelul extrem al unei istorii. Astfel, aduc deja în discuție ceea ce ar trebui să fie pentru mine conținutul acestor zile, spun deja cel puțin importanța pe care ar trebui s-o aibă pentru mine conținutul acestor zile. E ca și cum am atinge profunzimea a ceea ce, în urmă cu cincisprezece ani, am venit să începem să căutăm în acest loc. Iar timorarea sau stânjeneala se referă la ceea ce vocea mea trebuie să spună încă.

Suntem cu toții plini de speranța ca aceste zile să ne spună ceva; nu doar să nu fie niște zile pierdute, ci să stabilească, să propună în mod stabil ceva, să determine realizarea unui pas ireversibil. Cu toții avem această speranță, dar diferența profundă față de toate celelalte dați în care ne-am întâlnit se află în acest punct, și anume că această speranță nu mai constă în ceea ce vă este dat, ci în voi. Nu mai este o speranță pusă în ceea ce o voce sau niște circumstanțe vă vor putea oferi în aceste zile, ci este o speranță – în schimb – pe care fiecare trebuie să și-o pună, nu zic în sine însuși în sensul propriu al cuvântului, ci în ceea care este înăuntrul său, înăuntrul vostru. Să formulăm clar propoziția, simplu: speranță, de această dată, în voi, o speranță în mine și în tine, în tine și în mine, este speranță în persoana noastră sau în ceea care se află în interiorul persoanei noastre. Nu o speranță în ceva din afară, nu este speranța pusă într-o voce, în circumstanțe, într-o situație, într-o ocazie: nu e speranța în acel lucru, ci este speranța în ceea ce se află în noi. De aceea sper în tine, nu tu speră în ceea ce eu aș putea reuși să fiu în stare să îți spun. În fond, aceasta este diferența care se stabilește între un auditoriu infantil sau adolescent și un auditoriu adult, matur; fiindcă în persoana matură, în omul adult, tot evenimentul dramatic al vieții și al sensului acesteia, al valorii sale, se desfășoară în el. Nu e vorba că toți factorii, sau că factorii determinanți, ar trebui să fie pescuiți de om din autonomia singularității sale. Ba dimpotrivă! Dar tot ceea ce îi determină valoarea se joacă în om: Dumnezeu sau Satana, dacă vreți – rechemarea Misterului lui Cristos sau rechemarea viscerală a lumii –, înăuntrul tău își joacă drama, își joacă rechemarea.

De câte ori nu ne-a mișcat acea frază din Evanghelie! «Credeți voi că atunci când va reveni Fiul omului, va mai găsi el credință pe pământ?» (cfr. Lc 18,8). Cred că în toată istoria noastră nu a fost moment – moment în sens temporal – în care această frază rostită de Cristos, cu melancolie, cu tristețe, să fi apărut, să fi fost posibil să o simțim, atât de pertinentă ca acum: «Credeți voi că atunci când Fiul omului va reveni pe acest pământ, va mai găsi el credință pe pământ?».

Credința este ceea ce căutăm, credința este cea în care dorim să pătrundem, credința este ceea ce dorim să trăim. În jurul nostru pare că totul colaborează, că totul ar fi complice la o forță activă care încearcă să elimine această credință sau să o destabilizeze sau să o golească sau să o reducă la categorii pur raționale, la categorii naturaliste, în afara și înăuntrul lumii creștine, înăuntru mai mult decât în afară, acum. Credința autentică, sau autenticitatea credinței este ceea ce căutăm noi. Nu căutăm altceva. Tocmai de aceea discursul din aceste zile și munca din aceste zile marchează ceva în care fiecare dintre noi se riscă, se riscă pe sine însuși. De aceea am încercat să ne fie clară înțelegerea înainte de a veni aici. Noi suntem gata să vorbim cu lumea întregă, să mergem oriunde în lume, dar avem nevoie de o casă, avem nevoie de un loc în care cuvântul să fie cuvânt, „expresie”, și în care raportul să fie „inimă”, să fie cordial, un loc în care compania să fie pozitivă, în care cuvintele să aibă un sens și înțelegerea să aibă un sens, și pâinea să fie numită pâine și apa apă.

De aceea, înainte de a veni aici, am vrut să ne fie clar, și, inspirându-ne din istorie, mai ales din istoria ultimilor ani, în mod deosebit a ultimului an, acele începuturi ale unei viziuni definitive asupra lucrurilor, acele indicii, acele puncte de plecare ale unei „versiuni” radicale a modului nostru de a concepe lumea, deducând deci din experiența acestui ultim an, a acestor ultimi ani, aceste puncte de pornire, aceste prime zori, aceste prime indicații, noi ne-am spus că asupra

lor ne jucăm propria persoană, asupra lor acceptăm să ne riscăm propria persoană. De aceea, ele stabilesc perimetrul unei prietenii care este condiția fundamentală pentru ca omul să poată deveni el însuși, să poată merge fără riscul unui pericol insurmontabil, fără niciun pericol imposibil de depășit.

Așadar, în pofida numărului, este o atmosferă – chiar dacă extrem de discretă – de profundă familiaritate cea în care tonul acestor zile trebuie să își găsească hrana, hrana sa; o familiaritate netulburată și discretă, dar profundă, care iubește, care dorește, care așteaptă doar clarificarea ei, așteaptă să se clarifice ulterior sau să se clarifice tot mai mult. În acest sens, e clar că speranța este pusă de fiecare dintre noi în celălalt: în tine și în mine e pusă speranța, pentru că e pusă într-o sinceritate a ta, dar să spunem cuvântul adevărat, e pusă într-o «sărăcie» a ta «de spirit». Nu o curiozitate intelectuală, ci o sărăcie a spiritului trebuie să ne însoțească în această companie, mâine, poimâine, luni: o sărăcie a spiritului, sărăcia autentică, nu sărăcia mizerabilă, nu sărăcia brută, chiar dacă Evanghelia indică prin sărăcia mizerabilă și brută o ocazie de care Dumnezeu se folosește ca să-l constrângă pe om să meargă în profunzimea lucrurilor; dar, fără sărăcia spiritului, chiar și sărăcia cea mai lucie nu devine, în mod evident, ocazie de aprofundare, fiindcă doar convertirea ne face să înțelegem și conferă valoare, și în sărăcia spiritului se află convertirea.

Așadar, sărăcie a spiritului. Simptomul cel mai radical al sărăciei spiritului este ascultarea, este poziția de reascultare și de ascultare: de reascultare a ceea ce deja ni s-a zis și ni s-a dat din belșug, pentru că Dumnezeu, fiind creatorul, constructorul, nu ne poate pregăti acum ceva decât raportat la ceea ce deja ne-a fost dat; și de ascultare, pentru că, tocmai, fiind El creatorul, fiecare moment are o noutate, o noutate impresionantă, care cântărește greu asupra existenței noastre și o provoacă să facă un drum, sau o provoacă spre descoperire și construire.

Este un eveniment care trebuie să ni se întâmple înăuntru, în zilele astea. Este un eveniment care trebuie să ni se întâmple înăuntru, fiindcă ceea ce încercăm să facem nu este o asociație. Ar fi deja ceva, spunea careva în seara asta, dacă am pleca de aici înțelegând că nu e deloc o asociație ceea ce vrem noi să facem – făcând abstracție de tot organismul prin care o prietenie își caută drumul și afirmarea –; nu o asociație este scopul spre care țintim, ci este, ca să folosesc cuvântul deja spus, o «credință», o claritate, o anumită, determinată claritate de credință. Fiindcă atunci, persoana ta, transformată din interior, oriunde va merge, orice va face, orice raport va întemeia, va crea o parte din acel organism la care noi suntem în mod atât de sensibil *partners*, organismul lui Cristos în lume.

Nu știu cum să exprim ceea ce clocotește acum în mine, pentru că aș vrea, cu această premisă, să eliberez terenul de toate obstacolele și înțeleg că nu reușesc. Dar eu înțeleg asta: cuvântul «credință», așa cum l-am spus eu, sau cuvântul «Cristos», cum am spus ceva mai devreme, sau cuvântul «organism al lui Cristos în lume», cum am spus tot mai devreme, aceste cuvinte, la fel ca toate cele pe care le-am rostit, ce ecou diferit au în mine și în voi! Între noi toți, ce ecou diferit au! Pentru câți dintre voi încă, poate, aceste cuvinte nu răsună în afara voastră? Oricum, oricât de externe ar fi resimțite sau profund înscrise în propria personalitate – așa cum simt eu –, lucrul spre care tindem noi în aceste zile este o convertire în fața acestor cuvinte. Este un eveniment, nu o învoială comună în vederea vreunei realizări; nu e vorba de o structură ce ar trebui concepută sau salvată, ci este vorba despre un eveniment în noi înșine, fiindcă omul adult va crea mai apoi structura ca operă a mâinilor sale, dacă și în măsura în care în el va avea chipul pe care aceste cuvinte trebuie să îl definească, dacă va avea inima, inteligența și inima al căror conținut vor trebui să fie aceste cuvinte.

Ioan al XXIII-lea vorbea despre un semn al timpurilor, îi plăcea să vorbească despre un «semn al timpurilor» (cfr. Scrisoarea enciclică *Pacem in Terris*, 21 ss.). Folosim și noi această expresie și căutăm un semn al timpurilor în privința pedagogiei credinței, a raportului nostru de credință, a raportului nostru cu credința.

Mi se pare că acest semn al timpurilor ar putea fi definit astfel: în urmă cu cincisprezece ani, atunci când am început Gioventù Studentesca – fiecare dintre voi își amintește – punctul de pornire, motivul (nu spun acum cincisprezece ani pentru fiecare dintre voi, ci spun că este o atitudine care s-a păstrat până acum), punctul de la care a pornit rechemarea, catalizatorul pe care încercam să ne sprijinim, rațiunea – iată – pe care încercam să ne sprijinim pentru a mișca oamenii în vederea adeziunii, motorul, motivul pe care încercam să ne bazăm, era în mod normal acesta: ne-am născut într-o tradiție, nu e corect ca noi să trebuiască să neglijăm această tradiție, decât dacă ne implicăm mai întâi în ea. O istorie ne formula o datorie de loialitate față de ea.

Din experiența mea, acesta a fost tipul de rechemare, catalizatorul bunelor intenții, catalizatorul unui minim de simplitate a inimii ce ar mai fi existat. Oricum, din experiența mea, acest tip de rechemare, această rațiune a fost ceea ce a mișcat toată lumea care a venit cu noi: spun motivul sau catalizatorul explicitat, teoretizat, definit.

Acum, dacă există vreun aspect impresionant ca semn al timpurilor, sau vreun aspect al semnului timpurilor, atunci acesta este: un asemenea tip de rechemare astăzi nu ar ține, nu ar mai ține. Pentru tineri, și pentru fiecare dintre noi, în măsura în care rămâne în noi un pic de tinerețe, tradiția ca motiv și rechemare nu mai este suficientă; ar putea fi un cuvânt care, într-un anumit temperament echilibrat și plin de sensibilitate, ar putea chiar să trezească emoție și freamăt, dar nu acea impresie puternică ce pune în mișcare. Dacă ar trebui acum să cer unor copii să intre în GS, eu nu cred că aș mai folosi această rațiune.

E adevărat, și putem chiar să subliniem motivul: sunt niște vremuri, ale noastre – de câte ori n-am avut ocazia să menționăm asta –, în care istoria trece printr-un moment excepțional de critic, de aceea, moment de implicare în revizuirea și revoluționarea lucrurilor. În acest sens, istoria trăiește un moment în care dispare sensul istoriei: prins și pasionat de acțiunea prezentului, omul pierde sensul istoriei. Din acest punct de vedere, niște vremuri ca ale noastre, dacă sunt pline de o energie neobișnuită, dacă sunt pline de o forță operativă neînchipuită până în urmă cu câțiva ani, sunt extrem de sărace în spirit, dar nu în sensul evanghelic al termenului; este o epocă extrem de săracă fiindcă bogăția spiritului este în mod eminent un fenomen, un eveniment de sinteze, și sensul istoriei este indicatorul suprem al bogăției spiritului.

Dar există un al doilea aspect al acestui semn al vremurilor, care confirmă întrebarea pe care prima subliniere a început s-o pună. Există un alt mod cu care nu se mai poate începe pentru a rechema la credință; există un alt mod prin care admirația omului inteligent mai poate fi trezită, dar nu acea mișcare a persoanei care o face să treacă la ceva nou, care s-o facă să se implice în ceva de făcut, în ceva definitiv, în ceva definitiv și definitiv – de câte ori, totuși, nu am făcut această rechemare! –: nu e faptul că filosofia creștină a vieții, privirea creștină asupra lumii, teoria creștină a existenței ar fi mai completă, ar fi completă față de altele, perfectă, echilibrată, cuprinzătoare, foarte umană, nu e nici măcar minunăția unei teorii perfecte cea care l-ar putea mișca pe tânărul de azi, în măsura în care ar avea ceva tineresc în el.

Tradiție și teorie, tradiție și discurs, nu pot mișca omul de azi. Am vorbit despre omul tânăr, dar acel minim de tinerețe pe care am menționat-o mai devreme rămâne în om pentru toată viața sa, drept pentru care și pentru noi e așa, și pentru omul adult și matur e așa; ba mai mult, pentru omul adult și matur această problemă nu se pune, tocmai pentru că, pentru a deveni adulți în credință, este nevoie să fi depășit acest lucru, e nevoie să fi fost depășită rechemarea fascinantă a motivului istoric și rechemarea mirabilă a unei estetici date de o perfecțiune teoretică.

Nu mai poate fi nici istoria, nici doctrina, nici tradiția, nici discursul ceea ce mișcă omul de azi. Tradiția și filosofia creștină, tradiția și discursul creștin, au creat și încă creează creștinătatea, nu creștinismul. Prin «creștinătate» înțelegem acel flux, acel curent, acea albie identificabilă în câmpul istoriei și caracterizată, tocmai, prin anumite formule de gândire, de anumite moduri de a concepe, de anumite reguli morale, de anumite valori care se subliniază, de anumite atitudini practice, de anumite forme. Tradiția și discursul, tradiția și cultura creștină, tradiția și teologia, dacă vreți, tradiția și doctrina creștină, creează niște forme.

Creștinismul e cu totul altceva, chiar dacă, e limpede, creștinismul cuprinde tot ceea ce am spus. Nu doar recuperează, ci scoate în evidență valoarea istoriei, face în așa fel încât tradiția să fie o realitate care trăiește, recuperează filosofarea în sensul profund al termenului, recuperează ordonarea inteligentă; nu doar atât, ci o intensifică până la a o face să devină o realitate plină de viață în noi. Iată, creștinismul este acel «ceva» care face ca tradiția să devină o realitate vie, care face să devină realitate vie, articularea gândirii, care face să devină viu ceea ce este trecut, care face să devină viu gândul, ideea și valoarea.

Dar viu este un prezent! Din punct de vedere metodologic nu putem face altfel, dacă nu vrem să ne tulburăm, decât să revenim la origine: cum a apărut, cum a început? A fost un eveniment. Creștinismul este un eveniment. Creștinătatea este o urmă socio-istorică, dar creștinismul este un eveniment. Creștinătatea este o totalitate de forme articulate, dar creștinismul este un eveniment.

Atunci, să ne spunem așa: cum au putut începe să creadă? În ce anume a constat acel eveniment care a trezit un asemenea interes, a determinat o atare impresie încât oamenii s-au riscat pentru prima dată cu ceea ce aveau în fața lor, încât oamenii, pentru prima dată au avut credința aprinsă înăuntrul lor, încât creștinul a început să existe în lume? Care a fost acel eveniment, ce fel de eveniment a fost acela?

N-au crezut pentru că Cristos vorbea spunând niște lucruri, n-au crezut pentru că Cristos a făcut acele miracole, n-au crezut pentru că Cristos îi cita pe profeți, n-au crezut pentru că Cristos a înviat din morți. Câtă lume, marea majoritate, l-a auzit vorbind așa, l-a auzit spunând acele lucruri, l-a văzut făcând acele miracole, și totuși evenimentul nu s-a întâmplat pentru ei. Evenimentul a fost ceva din care miracolul și discursul erau doar niște fragmente, erau segmente, erau factori, dar a fost ceva altceva, mai mult, ceva atât de diferit care le-a conferit discursului și miracolului semnificația lor. Au crezut pentru ceea ce părea Cristos. Au crezut pentru acea prezență, nu pentru asta sau ailaltă ce a făcut sau a spus. Au crezut datorită unei prezențe. O prezență nu vagă sau neclară, o prezență nu fără chip: o prezență cu un chip chiar foarte precis, o prezență plină de cuvânt, adică plină de propunere. Au crezut datorită unei prezențe pline de propunere. O prezență plină de propunere, este, așadar, o prezență plină de semnificație. Care este termenul cu care se poate defini perfect evenimentul unei prezențe pline de propunere, pline de semnificație pentru viață (fiindcă propunerea este o semnificație pentru existență)?

Există un detaliu, o conotație, pe care trebuie să o mai subliniem, pe care n-o putem lăsa să ne scape: nu toate prezențele, nu orice prezență e plină de semnificație, *pardon*, nu orice prezență ce are o propunere este plină de semnificație, astfel încât să se încadreze în ceea ce definește cuvântul pe care urmează să-l rostim; dar prezența care are o propu-

nerede este plină de semnificație, astfel încât să fie definită de cuvântul pe care îl vom folosi, doar în măsura în care are ceva de neînchipuit, ceva imprevizibil și de neînchipuit, adică are o noutate radicală în sine. O noutate radicală pe care eu o repet, o descriu din nou cu termenii «imprevizibil» și «de neînchipuit»: e ceva ce nu exista și care există, e acolo; e ceva ce n-ar fi putut exista și totuși e acolo. Un lucru care n-ar fi putut exista și e aici. Un lucru care n-ar fi putut exista, adică ce nu era o deducție, care nu era coerent cu toată înțelepciunea, cu toată experiența, cu toate discursurile precedente, cu toată tradiția. Este exprimarea unei posibilități „mai”, este exprimarea unei posibilități mai mari, este prezența unei posibilități mai mari, oricum ar fi ea definită, chiar dacă, apoi, mai mult sau mai puțin în grabă, conștiința noastră critică va încerca să readucă această impresie inegabilă, această impresie irezistibilă în prima clipă, chiar dacă conștiința noastră critică ar încerca mai repede sau mai puțin repede să o reducă la categoriile de mai înainte, ale tradiției sau ale discursului de dinainte, ale filosofării sale anterioare, ale chibzuinței anterioare, ale experienței sale anterioare.

Deci – sintetizând –, o prezență plină de propunere, plină ochi așadar de semnificație. Dar acest «așadar» întrece un pic măsura. O propunere plină de semnificație, o prezență ce are o propunere este plină de semnificație, în măsura în care deține în ea ceva ce nu poate fi redus la trecut, adică la prezentul nostru care se naște dintr-un trecut. O noutate radicală se află în ea.

Ei bine, cuvântul care indică acest fenomen este cuvântul «veste». Creștinismul s-a născut ca veste: era acea persoană, care vorbea așa, care făcea așa, dar era ea, acea persoană, care spunea și făcea; era acea persoană, era întregul, era totul, era acea prezență plină de propunere, plină ochi de semnificație, cu o noutate ireductibilă. Era experiența unei noutăți ireductibile. Încercați să vă gândiți, cu delicatețe în suflet, cu discreție, nu în sensul timidității, nu, ci al pudorii, al fineții profunde care asigură culmea sărăciei spiritului, încercați să vă gândiți la acea fată care stătea în casa ei și a primit vestea: Fecioara. Ceva ce în mod profund era imposibil de corelat cu evenimentele anterioare, ceva din care era făcut prezentul ei. Dar de ce au crezut acele sute de oameni imediat ce Spiritul s-a coborât asupra Apostolilor? De ce au crezut când Petru a început să strige în piață? De ce? Să fi fost doar un fapt curios, ca cineva să vorbească și să fie înțeles în multe limbi? Să fi fost doar un fapt intelectual, care în discursul său ar fi început, așa cum a făcut, să reia toată istoria evreilor în funcție de acel Om pe care îl omorâseră cu câteva zile înainte? Vestea era lucrul acela, era ceea ce se întâmpla, era acel eveniment, era totalitatea acelui eveniment care izbea, în sensul că impresiona, avea ceva în el, ceva ce evident nu puteau, descifra și defini, dar era diferit, o noutate, o propunere – uau, ce propunere! –, o propunere care schimba. Nu puteau descifra valoarea și termenii acestei schimbări, nici măcar un pic. De aceea, cuvântul «veste» are un singur alt cuvânt pe care în mod imediat îl presupune, și este cuvântul «convertire».

Dar, pentru a nu sublinia toate aceste componente, sau toate aceste implicații, sau mai bine, să reluăm efortul imaginației, să ne identificăm cu acel moment: a fost un eveniment în deplinătatea sa ceea ce i-a atins pe acei oameni; și lucrul pentru care au fost atinși și s-au schimbat a fost faptul că acel eveniment era plin de semnificație, nou, de neînchipuit și imprevizibil. Dar de ce oamenii din Izmir sau din Atena, din Milet sau din Filippi, au aderat – cei care au aderat – la sfântul Paul? Datorită cuvintelor pe care le rostea? Datorită gesturilor pe care le făcea? Și pentru asta. Era pentru o totalitate de lucruri, pe care cuvântul «veste» le descrie în perimetrul său total. Era o veste: prezența a ceva care propunea o schimbare, o noutate.

Există un termen, în istoria noastră, în istoria eforturilor noastre, care se apropie de ceea ce, în această seară, am încercat să explicăm, și este cuvântul «întâlnire». De fapt, cuvântul întâlnire are o semnificație extrem de incisivă, extrem de validă, exclusiv dacă întâlnirea coincide cu vestea: o prezență plină de semnificație.

Există un anumit simptom pe care doresc să îl subliniez, pentru ca lucrurile să devină și mai clare. Este veste o prezență ce are o propunere; ea devine cu adevărat plină de semnificație, este cu adevărat veste, în măsura în care implică în semnificația pe care o exprimă persoana care duce vestea, care duce acea semnificație. Vestea este prezența unei persoane implicate total într-o semnificație a lumii, într-o semnificație a vieții. Fiindcă ceea ce schimbă viața, ceea ce ne schimbă, o impresie existențială, adică ce schimbă existența în măsura în care are în sine o concepție asupra lumii, o viziune a lumii. De aceea, vestea este prezența, este o prezență plină de semnificație, dar o prezență care cuprinde în acea semnificație persoana care duce acea semnificație.

O persoană implicată cu totul într-o semnificație a lumii și a vieții: asta a fost Cristos pentru cei care l-au auzit, asta a fost Petru pentru cei care l-au auzit, asta a fost Paul pentru cine l-a auzit, cu sărăcie de spirit. Fiindcă chiar în lipsa sărăciei spiritului, tocmai în proporția exactă în care sărăcia spiritului lipsește, ce se întâmplă? Unul știe deja cum stau lucrurile, crede că le cunoaște deja și reduce totul la ceea ce știe deja, tinde să lege totul de ceea ce știe deja. Doar omul sărac cu spiritul poate fi îmbogățit, bogăția este doar pentru el: pentru celălalt există doar consum, adică un trai din rentă, care este consum.

Noi toți, dacă suntem aici, e pentru că, în vreun fel, această veste ne-a atins, e pentru că, în vreun fel, acea prezență, care implica persoana într-o semnificație a lumii și a vieții, ne-a fost dată. În orice fel, și tocmai de aceea suntem aici, e imposibil ca această veste să nu ne fi atins, să nu ne fi atins și pe noi. Este un eveniment.

Am spus: am folosit întotdeauna cuvântul «întâlnire», dar cuvântul «întâlnire» nu spune toată profunzimea problemei, cuvântul «veste» însă da, deoarece cuvântul «veste» deschide larg – în spatele a orice s-ar putea spune – sensul

misterios al acelei posibilități, sau al acelei voințe puternice, sau al acelei inteligențe și voințe puternice datorită căreia s-a întâmplat acel lucru, datorită căreia există această prezență. Cum de există? Cuvântul «veste» deschide (în spatele a tot ceea ce s-ar putea spune) cu claritate sensul Misterului Tatălui, sensul Misterului lui Dumnezeu, sensul planului lui Dumnezeu, sensul lui Dumnezeu stăpân al omului și al istoriei, care face ca mie să mi se întâmple vestea și celuilalt nu, celuilalt da și mie nu, care alege să i se anunțe Fecioarei, o fată absolut necunoscută, fără valoare, vorbind din perspectiva lumească, care alege să i se anunțe, care alege să i se anunțe unor bieți pescari, care alege să i se anunțe la unul, doi (Nicodim, Iosif din Arimateea) înțelepți ai poporului și nu altora trei sute din Sinedriu. Această libertate impresionantă și totală m-a atins pe mine și pe fiecare dintre voi și tocmai de aceea suntem aici.

Dar aceasta este problema pe care o las deschisă; în timp ce vom pleca de aici, va trebui să privim acest lucru în ochi: să ne dăm seama de acest eveniment care ni s-a întâmplat, să ne dăm seama de ceea ce înseamnă creștinismul; creștinismul înseamnă această veste. Creștinism nu înseamnă să ne dăm banii săracilor, creștinism nu înseamnă să luați 34 de copii ai altora la voi în casă, creștinism nu înseamnă să ne punem o mitră, creștinism nu înseamnă să ne rugăm la Dumnezeu, creștinism nu înseamnă să săvârșim niște gesturi religioase, pentru că toate aceste lucruri, ca tip de lucruri, sunt posibile în toate experiențele oamenilor.

Creștinismul este ceva care ne este dat și care ne apare ca dat, ne apare ca vestire, realitate neprevăzută și imprevizibilă: nu era și acum e aici; nu putea exista și există, e prezent. Nu putea fi și este prezent: o noutate absolută. Gândiți-vă la ceea ce or fi simțit păstorii în fața vestirii Îngerului, sau magii despre anunțul al cărui semn a fost steaua: o noutate radicală, o noutate de ordin absolut, nu putea fi și e aici, nu putea exista pentru că nu am gândit niciodată așa ceva, nu puteam concepe așa ceva, și e aici. Creștinismul este acest eveniment, este evenimentul acestei vestiri. Veste nu în măsura în care o aud, mai ales, ci în măsura în care mi se prezintă: este o propunere, este un fel de propunere, este un tip de propunere, este un fel de semnificație, un tip de semnificație care îmi este transmisă mie, care este propusă, care apare în fața mea în termeni de persoane implicate cu ea, implicate în orice fel cu ea. Dumnezeu a ales pentru o anumită veste un adulter, pe Ieremia; Dumnezeu a ales pentru această veste niște oameni lipsiți, apostolii; Dumnezeu alege pentru această veste niște păcătoși, pentru că totul rezidă în potența care face să iasă la iveală acel lucru.

Absolut totul rezidă în eveniment – nu în ceea ce suntem, în ceea ce putem fi, spun, ca valoare morală –, rezidă în ceea ce este în afara noastră și care se propune profunzimii din noi; dar e în afara noastră: este un eveniment în afara noastră, exact ca marea în furtună. Un eveniment în afara noastră, un eveniment care este o veste; un eveniment care, din afara noastră, imprevizibil – nu putea fi prevăzut –, iese la suprafață și trece prin noi, ne străpunge, până în adâncul ființei noastre, cu propunerea sa; și această propunere care ne străpunge până în adâncul ființei implică și acea sărmană persoană care duce în sine ei propunerea, în pofida propriei sale persoane. Amintiți-vă capitoul din Ieremia, atunci când, la un moment dat, sătul, a încercat să se revolte în fața lui Dumnezeu, am meditat asta nu doar o dată: «Eu mi-am zis: „Nu voi mai vorbi în numele său, ajunge, voi pleca din fața sa, nu voi mai vorbi în numele său”. Dar era în mine ca o flăcără mistuitoare, ca un foc ce îmi devora pe dinăuntru oasele, și eu mă consumam în încercarea de a-l domina și nu reușeam, și eram obligat să ies și să strig din nou: „Blestem și dărâmatură se vor coborî peste cel care nu ascultă de mine”» (cfr. Ier 20,9; 22,5).

Ar trebui șters trecutul pentru a înțelege ce este creștinismul, ar trebui ștersă toată conotația trecutului pentru a înțelege ce este acum, acum, acum. Sigur, nu trecutul de ieri sau de alaltăieri, deoarece creștinismul este o prezență în cadrul existenței tale, o prezență care implică viața altor persoane. Alte persoane, ca să îți aducă ție o propunere, și-au implicat viața, și este o propunere care pretinde ca tu să o implici pe a ta. Dar este o propunere care, pentru a pretinde ca tu să ți-o implici pe a ta, este plină de semnificație, e plină de o noutate neînchipuită, asigură o schimbare inimaginabilă, inimaginabilă.

Lucrul principal pe care trebuie să începem să-l șlefuiim înăuntru nostru, pe care trebuie să începem să-l „despașchetăm” din toată hârtia pe care o are peste el, ca să vedem cadoul ce se află înăuntru, ca să descoperim chipul limpede pe care îl conține, ceea ce trebuie să începem să privim direct este această realitate categoric vie, prezentă, care este creștinismul.

Creștinismul este o veste, fenomen datorită căruia niște persoane, o persoană – gândiți-vă la Cristos – o persoană, printr-un fel de a fi, printr-o implicare a propriei vieți, duce cu ea o propunere care tinde să îți schimbe ție viața: o pretenție care nu poate exista dacă nu pentru o semnificație cu totul nouă.

Ce munți uriași de deșeuri trebuie să dăm deoparte de la suprafața conștiinței noastre – și mult mai mult în profunzime decât la suprafață –, a sufletului nostru, a inteligenței noastre, a sensibilității noastre, pentru a începe să mergem spre ceea ce acest cuvânt, realitatea existențială al cărei ecou începe să fie, vrea să fie acest cuvânt: «veste»! Ce masă uriașă de reziduuri, cât amar de crustă trebuie să spargem! De aceea, orice poziție de curiozitate, oricât de puțină curiozitate intelectuală ar avea o poziție, datorită celui minim de curiozitate intelectuală, iată, nu poate înțelege. Doar o sărăcie a spiritului permite înțelegerea, acea sărăcie de spirit care ne face să strigăm: «Tată, arată-mi chipul Tău!» (cfr. Ps 27,8-9). Acea sărăcie de spirit care ne face să strigăm: «Sufletul meu este însetat de Dumnezeu cel viu» (cfr. Ps 42,3), de nuditatea acestui cuvânt este nevoie, de sinceritatea acestui cuvânt, de perfecțiunea purității acestui cuvânt, care

poate sta acolo, clară, sub orice rău, sub orice păcat, sub orice josnicie, și care poate să nu existe, poate să nu existe în sufletul perfect al fariseului, în sufletul ireproșabil – din punct de vedere moral – al fariseului.

Când, în seara asta, înainte de a veni aici, îmi spuneam: «Dar eu trebuie să merg acum acolo și să spun lucrurile astea ...», ceea ce m-a reconfortat în decizia de a accepta misiunea cea ingrată a fost exclusiv acest gând, uman vorbind: că aceste cuvinte, că acest cuvânt sau că cuvinte ca acestea trebuie să fie aruncate acolo, chiar dacă par să ricoșeze ca de pe o piatră sau par să aluneca pe marmură; trebuie să fie aruncate acolo, fiindcă doar perseverența unui drum le deschide, le dezvoltă, face să ne simțim invadați de forța lor, de valoarea lor, ne face să fim cu totul prinși de ele. Dar această perseverență nu poate să aibă loc în noi, nu poate exista în noi, decât prin condiția conviețuirii: o conviețuire este ceea ce duce la această perseverență, doar o conviețuire.

Pentru că e nevoie să se termine cum trebuie o perioadă ca să înceapă alta: cea definitivă, cea matură. Acest cuvânt se află la originea creștinismului nostru matur, sau a creștinismului, e ceea ce poate rezista la loviturile vremurilor, ba mai mult, la lovitura întregii istorii: pentru că acea veste care a început să atingă două persoane (primul capitol după Ioan), două, pe Ioan și pe Andrei, acum două mii de ani, acea veste, omul acela, este exact fenomenul care ne-a atras aici, și este fenomenul care ne poate face să rămânem în Biserica lui Dumnezeu. Dar acum nu mai poate fi acceptat în mod pasiv, timpurile nu ne-o mai permit, cele două timpuri: timpul istoriei («semn al timpurilor») și timpul vieții noastre, pentru că nu se poate ca cineva să rămână, fiind deja mare, creștin, cu o anumită autenticitate, decât prin intermediul experienței acestui eveniment, decât prin conștiința veștii. Mai ales, e limpede, un astfel de om nu ar putea fi veste pentru alții, adică nu s-ar putea susține Misterul lui Cristos în lume, colaborarea cu el, răspândirea – se spune – a creștinismului în lume.

A fi credincioși Bisericii, a fi ai lui Dumnezeu în lupta lumii: nu se poate așa ceva, nu se poate fi misionar, în sfârșit, decât pentru o veste continuu trăită, drept pentru care împărtășită. Multora li se va putea părea că nu e așa. În schimb eu vă spun că da, că este o schimbare radicală, nu spun, în fond, în mod ultim, în mod necesar, a atitudinii noastre, dar a conștiinței noastre, a conștientizării noastre, a modului nostru de a defini lucrurile da, și de aceea a progresului atitudinii noastre. Fiindcă progresul atitudinii noastre, o construcție nouă pe prezentul nostru, nu poate avea loc decât datorită unei conștiințe explicitate, decât datorită unei conștientizări definite. Eu vă spun că este o schimbare radicală a conștiinței noastre, a modului nostru de a gândi, a modului nostru de a aranja lucrurile, o schimbare radicală este ceea ce trebuie să se întâmple, pe care cuvântul «veste» o face să se întâmple.

Julián Carrón

Frumoasă lovitură, ne-a redus pe toți la tăcere, cerând astfel ca ceea ce am ascultat – cuvinte care de multe ori rămân în afara noastră, datorită ecoului diferit pe care îl au în el și în noi, așa cum tocmai ne-a zis –, să poată deveni al nostru! Vom avea timp suficient pentru a da spațiu acestei tăceri și muncii asupra celor ascultate.

La o distanță de cincizeci de ani, impresionează chiar și mai mult faptul că, în timp ce toate lucrurile erau atât de confuze, Giussani avea această claritate de judecată asupra situației Bisericii și a lumii și asupra a ceea ce ar fi trebuit să fie răspunsul.

Ce anume poate să țină în fața unei situații ca cea de acum? Unicul lucru care poate să țină este vestea – așa cum am ascultat – care a început să apară atunci când Isus li s-a adresat celor doi, Ioan și Andrei, provocând acel fenomen care i-a atras. Doar reîntâmplarea aceluiași fenomen va permite în timp să rămânem încă în Biserica lui Dumnezeu. Nu va fi posibil să rezistăm, decât prin reînnoirea acestei atracții. De aceea don Giussani ne-a amintit metoda dintotdeauna, din prima clipă și până acum, repropunându-ne întrebarea: cum a fost la început? Cum au început să creadă? Care e la fel cu a spune: cum putem noi continua să credem? «Au crezut datorită acelei prezențe [...], o prezență cu un chip chiar foarte precis, [...] plină de cuvânt, adică plină de propunere». Cea a lui Isus era o prezență care ducea cu ea vestea. Dar «este veste o prezență ce are o propunere [...], plină de semnificație [...], în măsura în care implică în semnificația pe care o exprimă persoana care duce vestea»; adică este veste, este prezență, un martor în care cuvântul a devenit trup, parte din sine.

De aceea don Giussani concluziona: «E nevoie să se termine cum trebuie o perioadă ca să înceapă alta: cea definitivă, cea matură. [...] Dar acum» creștinismul nu mai poate fi acceptat în mod pasiv [...] pentru că nu se poate ca cineva să rămână, fiind deja mare, creștin, cu o anumită autenticitate, decât prin intermediul experienței acestui eveniment, decât prin conștiința veștii».

Acuma, cum devine acest eveniment experiență pentru fiecare dintre noi, cum pătrunde până în măruntaiele eului nostru? Ne-a amintit-o el însuși: doar printr-un drum plin de răbdare, datorită căruia ceea ce ne-a acaparat va putea ajunge să determine totul din noi. La asta ne invită don Giussani: la «perseverența unui drum», fără de care este o iluzie să ne gândim că evenimentul ar putea deveni experiență a noastră.

Să îi cerem Domnului să ne facă să experimentăm din nou în măruntaiele noastre acel eveniment, acea noutate care ne-a cuprins, astfel încât originea să nu se reducă niciodată la un fenomen al trecutului. Să îi cerem harul de a ne da seama, în acest moment de confuzie chiar și în Biserică, de responsabilitatea pe care o avem, desigur nu datorită meritelor noastre, ci datorită a ceea ce am primit: o metodă prin care vestea creștină în esența ei poate intra în viața fiecăruia, până la a cuprinde întreaga noastră persoană, adică un eveniment acum, un martor, așa cum sunt don Giussani și papa Francisc.

Sfânta Liturghie

Predica lui Julián Carrón

Liturgia Sfintei Liturghii

Num 11,25-29; Ps 18 (19); Jud 5,1-6; Mc 9,38-43.45.47-48

Întotdeauna Dumnezeu este cel care ia inițiativa, am spus la Exercițiile Fraternității. Liturghia de azi ne-o arată încă o dată: pentru a-și salva poporul, Dumnezeu ia inițiativa cu unul, cu Moise. Dar imediat implică și pe alții: Spiritul primit de Moise ajunge la alți șazeci de oameni, ca să poată comunica ceea ce i-a fost dat lui Moise. Și această primă mișcare era doar vestea mării inițiative pe care Dumnezeu era pe punctul de a-o lua, aceea de a-l trimite pe fiul Său, ca să ducă la împlinire încercarea lui Moise. Darul pe care Isus îl introduce în istorie începe astfel să le fie comunicat primilor pe care El îi întâlnește: discipolii.

Noi cunoaștem bine această metodă a lui Dumnezeu. Această mișcare a Spiritului este de fapt aceeași datorită căreia noi suntem aici: continuând să folosească aceeași metodă, Misterul a luat inițiativa cu unul, don Giussani, dându-i harul Spiritului astfel încât să poată ajunge la noi cu acel accent, cu acea forță – pe care tocmai am simțit-o ascultând împreună cuvintele sale –, cu acea intensitate care a făcut în așa fel încât noi toți să fim interesați de creștinism, fiind astfel părtași la spiritul său, la darul său, la harul său. E impresionant să vedem cum acea metodă nu marchează doar începutul unei istorii din trecut, ci continuă să realizeze în prezent atenția cu care Dumnezeu se îngrijește de noi.

Dar dacă nu devenim conștienți de toată gratuitatea acestui dar, putem imediat încerca să devenim stăpânii acestuia. Am ascultat în prima lectură de azi. Întrucât spiritul lui Moise ajunsese și la doi care rămăseseră în afara grupului căruia spiritul îi fusese dat, Josua, văzându-i profețind, merge la Moise și îi spune: «Moise, domnul meu, oprește-i!». Dar Moise îi răspunde: «Ești gelos pentru mine?». Li s-a întâmplat și discipolilor lui Isus, așa cum spune Evanghelia: «Învățătorule, am văzut pe unul care scotea diavoli în numele tău și i-am interzis, pentru că nu ne urmează» –adică pentru că nu făcea parte din cercul lor –. Moise mai întâi, și apoi Isus refuză să poposească asupra acestei atitudini de închidere. Spune Moise: «Să dea Dumnezeu ca tot poporul Domnului să fie alcătuit din proroci și Domnul să-și pună Duhul Lui peste ei!». Ca și cum ar fi spus: «Nu vă dați seama că Dumnezeu mi-a dat mie Spiritul lui ca să ajungă la toți?». Același lucru face Isus cu discipolii: «Nu-l opriți; căci nimeni care face o minune în numele meu nu poate îndată să mă vorbească de rău, pentru că cine nu este împotriva noastră este pentru noi».

Isus demaschează ispita de a preschimba darul pe care îl primim într-o proprietate și să îl folosim în mod „patrimonial”, uitând că ne-a fost dat gratuit, uitând de asemenea că natura însăși a unei carisme, a unui har al Spiritului, este aceea de a fi pentru toți: îi este dat unuia ca să ajungă la toți conform unui plan care nu este al nostru. De aceea Isus, așa cum Moise și toți cei care au primit cu adevărat Spiritul, corectează tentativele unei folosiri patrimoniale a harului primit. Așa cum don Giussani ne-a corectat pe noi.

Ascultând aceste lecturi, simțim cum răsună în noi acea frază a lui don Giussani: «Se subliniază pozitivul [pe care îl surprindem în oricine întâlnim pe drum], chiar cu toate limitele lui, și se abandonează tot restul îndurării Tatălui» (L. Giussani – S. Alberto – J. Prades, *Generare tracce nella storia del mondo [A genera urme în istoria lumii, n. tr.]*, Rizzoli, Milano 1998, p. 159), fiindcă nu noi definim modul cu care trebuie să acționeze Spiritul. Spiritul suflă unde vrea, chiar și în afara Bisericii – așa cum Biserica a susținut mereu –, deci și în afara cercului nostru! Așadar, câtă atenție, ce tensiune pentru a recunoaște și pentru a urma orice mișcare a Spiritului, în oricine s-ar manifesta ea trebuie să avem, astfel încât acesta să devină tovarășul nostru de drum, pentru că «cine nu e împotriva noastră este pentru noi [este cu noi]. Oricine vă va da să beți un pahar cu apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Cristos [...], nu-și va pierde răsplata».

În loc să ne preocupăm de cum să gestionăm acțiunea Spiritului, mai bine să ne preocupăm de convertirea noastră, pentru ca niciunul dintre noi să nu poată deveni motiv de scandal. «Oricine scandalizează pe unul dintre aceștia mai mici care cred în mine, ar fi [mai] bine pentru el dacă i s-ar lega de gât o piatră de moară trasă de măgar și ar fi aruncat în mare». Suntem chemați să trăim darul pe care l-am primit înlăturând din calea lui tot ceea ce îl împiedică – chiar și mâna sau piciorul sau ochiul, dacă acestea devin motiv de scandal, spune Isus – pentru ca darul să poată străluci. Ce disproporție mare simțim în fața acestui dar! Dar dacă începem cu adevărat să fim conștienți de această disproporție, nu putem să nu cerem ca harul pe care l-am primit (și pe care l-am primit pentru toți, ca un prim avans al unui plan care se împlinește în noi pentru alții) să poată străluci tot mai mult în fața tuturor, și nu trebuie să ne scandalizăm pe nimeni cu o întrebuintare „ciudată”, posesivă și greșită a harului primit.